

Základné pojmy

Informačné technológie (IT) sú rôzne prostriedky a zariadenia, pomocou ktorých môže človek zbierať, spracovávať, ukladať a využívať informácie rôzneho druhu a určenia.

Typickým prvkom a predstaviteľom IT je **počítačový systém**, alebo jednoducho **počítač**, ktorý sa skladá z hardvéru a softvéru.

Hardvér je technické vybavenie počítača - všetky vnútorné aj vonkajšie fyzické časti počítača, t.j. tie ktoré vidíme alebo sa ich môžeme dotknúť.

Softvér je programové vybavenie (skrátene program), ktorý hovorí hardvéru, čo má kedy urobiť. Softvér je vlastne algoritmus - postup riešenia, ktorý musí byť vyjadrený v takej podobe, ktorej hardvér rozumie. Programové vybavenie sa delí na operačné systémy a aplikačné programy.

Vedný odbor, ktorý skúma zákonitosti vzniku, spracovania a využívania informácií sa nazýva **informatika**.

Informácia

- všetko, čo nejakým spôsobom vnímame, či už to využijeme alebo nie.
- zahŕňa v sebe správu spolu s jej významom pre príjemcu. Je to správa, ktorá vyjadruje istý stav, slúži nejakému cieľu alebo vyvoláva nejakú akciu.
- Správa sa stáva informáciou buď v dôsledku ľudskej interpretácie alebo tým, že ju spracujú algoritmy, alebo že je uložená v súboroch.

Základnou jednotkou informácie je 1 bit – je to najmenšie pamäťové miesto, kde môže byť uložená hodnota 0 alebo 1

1bit (z anglického BInary digiT) 1b - základná jednotka informácie.

1slabika = 1byte 1B - skupina 8 bitov.

1slovo = 1word - niekoľko (2, 4, 6, 8) slabík.

Jednotky

$$1K = 2^{10} = 1\ 024$$

$$1M = 2^{20} = K \times K = 1\ 048\ 576$$

$$1G = 2^{30} = K \times K \times K = 1\ 073\ 741\ 824$$

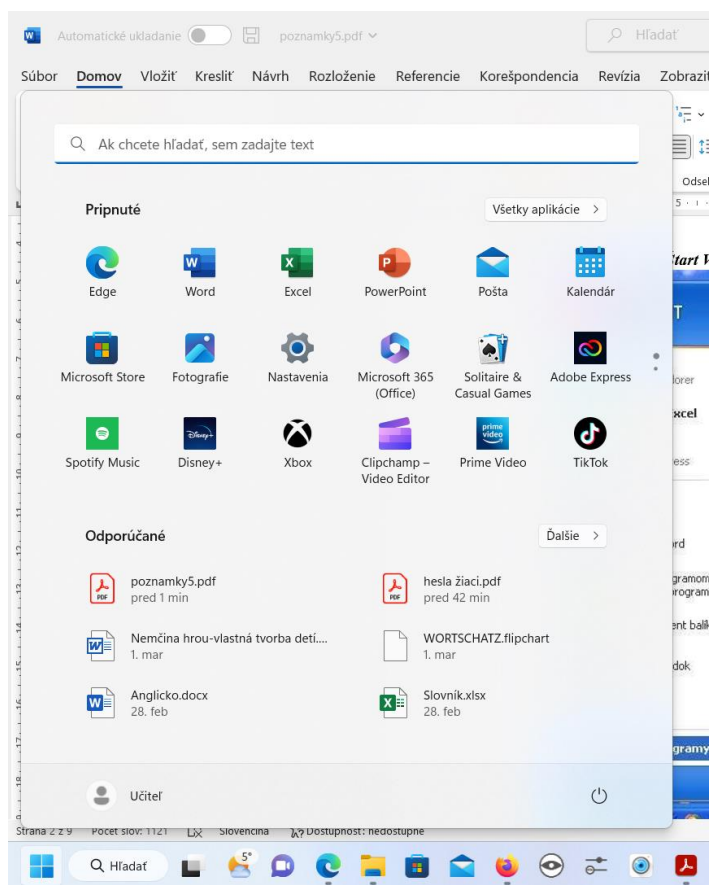
Microsoft Word

Microsoft Word je **textový editor**, určený pre operačné systémy Microsoft Windows.

Pojem textový editor znamená, že program slúži na prácu s textom a na jeho pokročilú úpravu.

Keďže ide o samostatný program, pred použitím je potrebné ho spustiť. To možno urobiť viacerými spôsobmi:

- Výberom z ponuky **Štart**

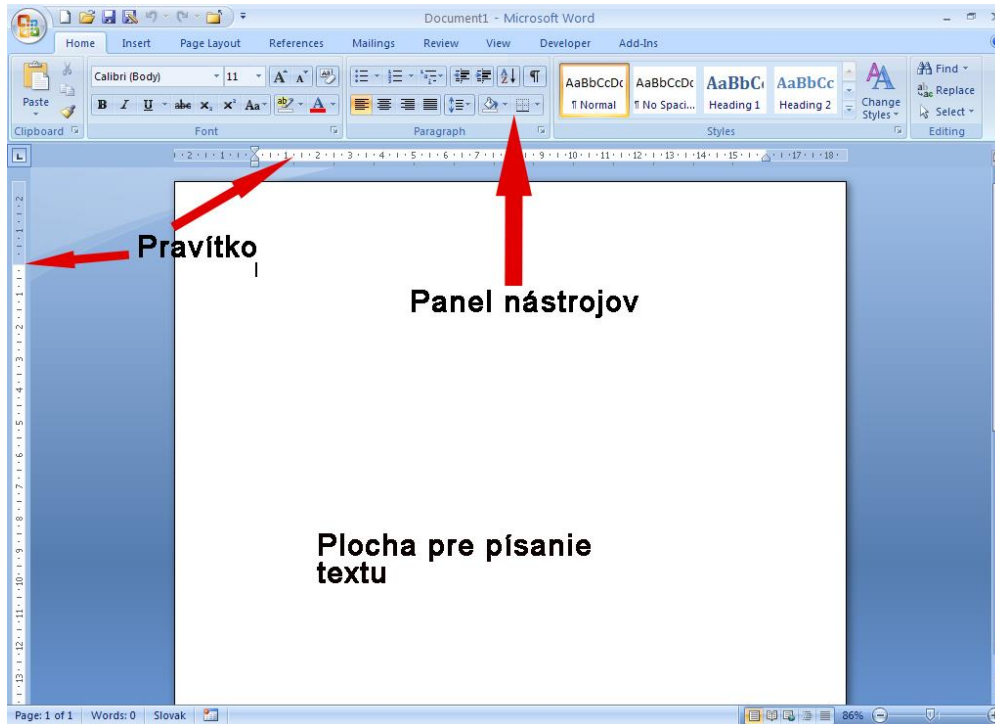
- Kliknutím na odkaz na pracovnej ploche

Pracovné prostredie, práca so súborom

Pracovné prostredie programu sa skladá z bielej plochy, predstavujúcej list papiera, na ktorú sa umiestňuje text a ďalšie pomocné objekty. Plocha je ohraničená ovládacími prvkami, informáciami o texte a tlačidlami pre rýchly prístup k funkciám a nastaveniam.

Výsledkom práce vo Worde je súbor s príponou .doc, .docx - textový **dokument**.

V prostredí programu je možné s dokumentom vykonávať nasledujúce operácie:

Otvoriť - otvorí už existujúci dokument z pevného disku alebo iného pamäťového média

- cez hlavné menu **SúborOtvoriť**
- stlačením ikonky z panela nástrojov
- klávesovou skratkou **Ctrl+O**

Vytvoriť nový - vytvorenie nového, prázdneho dokumentu

- hlavné menu **SúborNový**
- stlačením ikonky z panela nástrojov
- klávesovou skratkou **Ctrl+N**

Uložiť - uloženie na pevný disk alebo výmenné pamäťové médiá

- cez hlavné menu **SúborUložiť**
- stlačením ikonky z panela nástrojov

- klávesovou skratkou **Ctrl+S**

Zavrieť - zatvorenie aktuálne otvoreného súboru

- Cez hlavné menu **Súbor | Zavrieť**
- Stlačením krížika v pravom hornom rohu

Vytlačiť - vytlačenie dokumentu na vybranej tlačiarni

- cez hlavné menu **Súbor Tlačiť**
- stlačením ikony z panela nástrojov
- klávesovou skratkou **Ctrl+P**

Písmo, orámovanie

Word disponuje množstvom rôznych typov písma (tzv. **fontov**) ľubovoľnej veľkosti, rôznymi efektami, rezmi, umožňuje písať farebný text alebo vložiť do dokumentu animované efekty.

Najrýchlejším spôsobom zmeny aktuálneho písma a jeho charakteristík je panel nástrojov pracovnej plochy.

Obsahuje tri základné ovládacie prvky:

- - menu na výber typu písma, fondu
- - výber veľkosti písma
- - rez písma (B - tučné, I - kurzíva, U - podčiarknuté)

S písmom v texte je možné vykonávať základné operácie ako kopírovanie, mazanie alebo premiestňovanie. Používajú sa rovnaké ovládacie prvky ako pri práci so súbormi:

- klávesové skratky **Ctrl+C** pre kopírovanie, **Ctrl+V** pre vloženie, prilepenie a **Ctrl+X** pre vystrihnutie
- položky hlavného menu **Úpravy**
- tlačidlá z panela nástrojov (- kopírovanie, - vloženie, - vystrihnutie)
- kontextové menu vyvolané na pracovnej ploche

Postup je vždy identický - označíme časť textu myšou alebo klávesovými šípkami s pridrženým klávesom **Shift** a vyberieme jedným zo spôsobov akciu, ktorú chceme s označeným blokom vykonať.

Odrážky a číslovanie

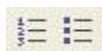
Odrážky slúžia v texte na jeho sprehládnenie, lepšiu čitateľnosť a oddelenie častí s odrážkami od ostatného textu pre rýchlejšie zapamätanie si alebo zhrnutie. Word poskytuje širokú paletu grafických a číselných odrážok, umožňuje tvorbu vlastných grafických odrážok a podporuje automatické číslovanie.

 Rôzne	1) Rôzne	1. Rôzne
 Typy	2) Typy	1.1. rôzne
 Odrážok	3) Odrážok	2. Typy
 A číslovania	4) A číslovania	2.1. typy
		3. Odrážok
		3.1. odrážok
		4. A číslovania
		4.1. a číslovania

Rôzne typy odrážok

Odrážky možno do textu vložiť:

- Použitím tlačidiel na paneli nástrojov

Typ odrážky je možné nastaviť buď, pred písaním samotného textu, alebo je možné označiť už napísaný blok a aplikovať naň odrážky alebo číslovanie. Text sa pritom delí odrážkami **vždy po odsekoch**.

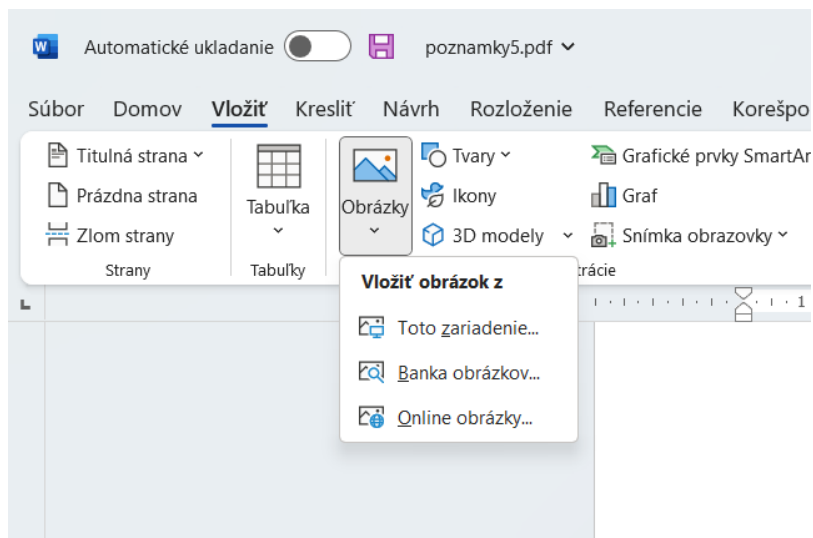
Pri číslovaných odrážkach stačí nadefinovať prvú odrážku so začiatočným číslom, vložiť text a potvrdiť nový odstavec. Word **automaticky pridá** číselnú zarážku s vyššou hodnotou.

Obrázky, kreslenie a iné grafické prvky

Obrázky, diagramy či grafy sú súčasťou každého zaujímavého textu. Samozrejme aj Word ponúka rôzne možnosti vkladania grafických objektov, ich jednoduché úpravy a tiež niekoľko preddefinovaných vzorov a tematických obrázkov.

Všetky možnosti pre vkladanie grafických objektov sa nachádzajú v hlavnom menu **Vložiť** | **Obrázky**

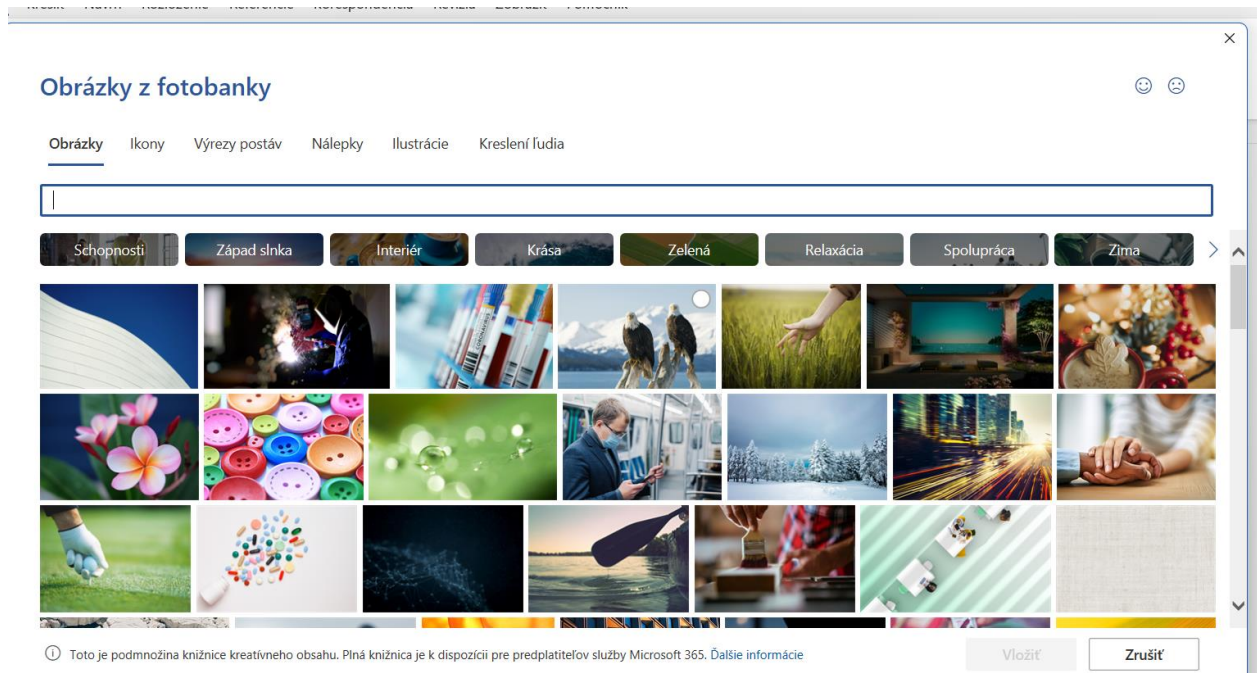
Toto zariadenie - umiestnenie obrázku z ľubovoľného miesta na pevnom disku alebo vymeniteľnom pamäťovom médiu. Ak klikneme na obrázok v dokumente, môžeme ho dodatočne upraviť použitím panela nástrojov **Formát obrázka**.

Umožňuje napríklad zmenu veľkosti, jas, kontrastu, rotáciu, zmenu orámovania a spôsobu obtekania textu okolo obrázku.

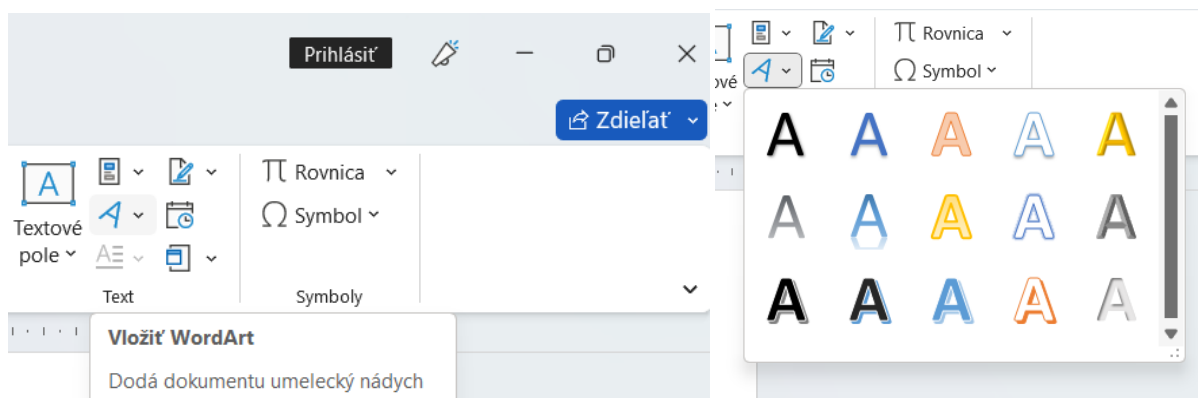
Banka obrázkov, online obrázky - obrazová banka je vlastne webová stránka. V nej nájdete tisíce fotografií zaradených do kategórií, značiek atď. a ktoré slúžia na vyhľadávanie obrázkov súvisiacich s témou, ktorá vás zaujíma.

Inými slovami, hovoríme o **adresári fotografií veľmi rozmanitých kategórií, a to vo fotografii aj v obraze, ilustráciách, atď.**

Môžete nájsť dva typy obrazových bánk: bezplatné, do ktorých si môžete sťahovať fotografie bez toho, aby ste museli čokoľvek platiť (niekedy od vás požadujú iba citáciu autora fotky); a tie platené, kde by ste museli za tie fotky zaplatiť a majú lepšiu kvalitu a rozlíšenie (niekedy).

Word Art - zaujímavé grafické nadpisy, po výbere je možné upraviť ich farbu, tvar či efekty

Dôležité, zapamätajte si

- existuje viacero modifikácií a vývojových stupňov programu Microsoft Word. Líšia sa hlavne číselným označením (väčšinou rok uvedenia) a niektorými podporovanými funkciami. Preto ak používate niektorú z verzií starších, môžu byť niektoré položky hlavného menu pozmenené alebo v danej verzii celkom chýbajú.
- Riadok **nikdy neukončujeme** klávesom **Enter**. Vždy si nastavíme šírku požadovanej strany a Word automaticky prejde na nový riadok. Enterom potvrdzujeme len **nový odstavec**